

Keby tam neboli mreže prepadneme cez chýbajúce okno, chýba aj časť muriva, vstupné dvere, sklá, podlahy, omietky... Nechýbajú však rôzne nápisy, takzvané tagy, smeti, kusy steny a zvyšky radšej ani nevedieť čoho. Akoby sme ani neboli v Bratislave, v centre Dúbravky, akoby sme cestovali v priestore aj čase... Roky zabudnutá, zničená, schátraná tak, že „prechádzka“ v jej vnútri zabolí. Budova na Ulici kpt. Rašu. Nahliadli sme do jej vnútra. Dobrou správou je, že aj táto ruina môže pomôcť.

TEXT A FOTO
LUCIA MARCINÁTOVÁ

▶ **NAMIESTO NEDEĽNÉHO OBEDA
CVIČIA PSOV V ROZPADNUTÝCH BUDOVÁCH**

V ruinách sa učia hľadať nezvestných

U Čakali sme veľký štekot a aj veľkých psov. Namiesto toho takmer ticho. Až keď sme načúvali, zachytili sme hlasy.

Opustenú budovu na Ulici kpt. Rašu totiž najskôr prehľadávali. Prešli poschodia, chodby, obzreli diery v podlahe, múroch, možné nebezpečné látky, nálezy. Skôr než začal samotný výcvik psov Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády, museli obzrieť či štvornohým záchranárom niečo nehrozí, či je výcvik možný. Vylúčiť jedy, drogy, sklá i nevítaných návštevníkov.

**HLADANIE VYUŽITIA,
RIEŠENIE FINANCOVANIA**

Budova na Ulici kpt. Rašu roky chátra, schádzali sa v nej tínedžeri aj narkomani. Požiare, výjazdy polície, sťažnosti obyvateľov neboli v súvislosti s objektom ničím výnimočným. Po zotmení sa ľudia obávajú prechádzať okolo.

Na zmene pracuje mestská časť už od roku 2015. Najskôr vedenie rozhodlo, že budovu, v ktorej v mi-

Cvičenie psíkov v objekte na Ulici kpt. Rašu

Ako by sa mal zmeniť objekt na Ulici kpt. Rašu? Čo by ste si tu predstavovali?

ANNA

Myslím, že by tam mali zriadiť opäť materskú školu, prípadne jasle. Ako si všimam v okolí,

malých detí máme v Dúbravke teraz dosť. Bývam trochu nižšie na Drobného, no viem od známych, že sa v tom objekte stretávajú rôzne skupiny. Nám dole na Drobného chýba nejaký obchodík, pre starších je to ďaleko, keď sú chorí, je to namáhavé.

MONIKA

Tu v Dúbravke na sídlisku je veľa detí a aj dosť ihrísk, no chýba tu niečo, kde by sa dal trá-

viť voľný čas detí alebo s deťmi, keď prší. Niečo vnútorné, herňa pre deti, priestor pre krúžky, tvorenie, stretávanie, nejaké centrum. Premeniť ten objekt na ulici Kpt. Rašu na niečo, čo by malo využitie pre deti, pre mladých.

ALEXANDRA

Možno by sa na tom pozemku dalo urobiť niečo pre oddych, park pekný. Lavičiek tu síce

máme dosť v okolí. Možno ten parčík skombinovať s nejakým zariadením, napríklad sociálnym, pre seniorov, alebo voľnočasové centrum pre deti, kam by mohli chodiť na krúžky. Do okolia budovy teraz moc nechodievam, ani to nemám po ceste.

ŠIMON

Áno, poznám ten objekt, chodievam okolo pešo takmer denne do školy na gymnázium. Schádza

sa tam všelikto, aj mladí, deti tam lozia, bezdomovci a nevyzerá to dobre. Malo by sa to zmeniť. Myslím, že budova by sa mala opraviť a mala by slúžiť ľuďom, verejnosti. Treba jej dať nové využitie, urobiť tam nejaké zariadenie, služby.

Spustnutý objekt na Ulici kpt. Rašu

nulosti fungovala aj materská škola, získa, aby riešila jej budúcnosť. Budova mala však viacerých vlastníkov, čo komplikovalo obnovu a aj starostlivosť o ňu. Dve pätiny vlastníčil Slovenský červený kríž a zvyšok patrilo ministerstvu vnútra. „Rokoval som so spoluvlastníkmi, nakoniec prišlo k dohode,“ priblížil starosta Martin Zaťovič.

Dúbravskí poslanci po lete v roku 2015 schválili odkúpenie podielu od Slovenského červeného kríža za 12-tisíc eur a zámenu s ministerstvom vnútra. Za časť objektu na Ulici kpt. Rašu dostalo ministerstvo telocvičňu v škole na Bilikovej. Budovu aj tak ministerstvo vlastní, šlo teda len o scelenie majetku rezortu.

Zámena s ministerstvom sa však pre legislatívne kroky a postupy ťahala, budovu do svojej správy tak Dúbravka získala až o viac než dva roky neskôr.

Miestny úrad aktuálne pripravuje súťažné podmienky, objekt chce dať do dlhodobého prenájmu, pričom podstatné bude využitie budovy. Vedenie Dúbravky vylučuje zriadenie herne či reštaurácie a pohostinstva.

Kým dostane budova a pozemok nové využitie a mestská časť vyrieši financovanie, udržateľnosť projek-

tu, môžu schátraný objekt využívať záchranárski psi. Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády na výcvik totiž práve súčasná rozpadajúca sa podoba budovy vyhovuje.

TRÉNOVANIE V RUINÁCH

„Trénujeme v objekte záchranárskych psov, vyhľadávajú osob v ruínach budov,“ približuje Iveta Lipovská z Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády. „Snažíme sa psíkov naučiť, aby našli osoby zranené, vizuálne nedostupné, stratené.“

Hoci je v hlavnom meste rozpadnutých a chátrajúcich budov veľa, nie je podľa Lipovskej ľahké získať priestor na trénovanie, čiže vybaviť povolenia. „Nie každý majiteľ je ústretový a ochotný pustiť nás do objektu.“

Objekt na Ulici kpt. Rašu odporu-

čil na trénovanie jeden z členov Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády, ktorý býva neďaleko. Nasledovalo rokovanie s mestskou časťou, uzavretie zmluvy.

BUDOVA NA ULICI. KPT. RAŠU

- ▶ Roky chátrala, časť vlastníčil Slovenský červený kríž, časť Ministerstvo vnútra SR
- ▶ Mestská časť rokovala o odkúpení, vysporiadani, získala budovu do svojho majetku
- ▶ Kým nepríde k premene objektu, novému využitiu a vyriešeniu financovania využíva budovu Bratislavskej kynologickej a záchranárskej brigády.
- ▶ Vedenie mestskej časti zorganizovalo aj stretnutie s obyvateľmi, hovorilo sa o ich predstavách a premene objektu – Dúbravčania sa zhodli, že by objekt mohol mať sociálne, komunitné využitie, mohol by byť spojením seniorov a juniorov
- ▶ Miestny úrad aktuálne pripravuje súťažné podmienky na dlhodobý prenájom objektu.

Bratislavská kynologická záchranárska brigáda pomáha so svojimi psami na rôznych pátracích akciách. Zapojili sa napríklad aj do veľkej pátracej akcie v Rusovciach, keď sa hľadala stratená Nadežda.

„Väčšinou ide o hľadanie nezvestných osôb v lesných porastoch,“ hovorí Lipovská.

PSÍ STRÁŽCOVIA

„Spolupracujeme aj so štátnymi zložkami – hasiči, polícia, zdravotníci, snažíme sa spoluprácu zmluvniť, máme zmluvu s ministerstvom vnútra. Sme dobrovoľníci, no snažíme sa trénovať tak, aby to bolo

správne a legálne.“

„Hľadaj, kde je, Zuza, hľadaj,“ počuť príkazy pri psom výcviku. Pes sa rozbehne a v opustených priestoroch objektu na Ulici kpt. Rašu hľadá. To, že nájde „nezvestného“, čiže schovaného človeka a odmenu, zistíme ľahko, začujeme štekot. Onedlho beží hľadať znova, pes miňa nápisy na stenách, hľadá, nachádza... Takto sme s členmi Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády prežili nedeľné dopoludnie. Ako dobrovoľníci často trávia víkendy pri výcviku, v opustených budovách, teréne.

„Je to kvázi naše hobby, psov máme doma, nie sú to žiadne služobné psy, sú to naši domáci miláčikovia,“ dodáva Iveta Lipovská s úsmevom.

Spomína na začiatky v objekte na Ulici kpt. Rašu. Ako objavovali „bongá“ a striekačky, ako na nich zavolali ľudia z okolia policajtov, ako našli rozobratý zámok na mrežiach. Teraz v priestoroch nenachádzajú nič podobné, budova je uzavretá, zámok funguje. Štekot, pohyb psov a ľudí v prílbách a reflexných odevoch má tak aj „blahodarné“ účinky. Sú prevenciou. Ich pohyb a činnosť odrádza nevítaných návštevníkov...

Ako by sa mal zmeniť objekt na Ulici kpt. Rašu? Čo by ste si tu predstavovali?

STANLY

Kedysi bola v tej budove na Ulici kpt. Rašu materská škola, pamätám si to. Prečo by tam

nemohla byť aj dnes? Alebo tam urobiť niečo pre deti. Chýba tu taký priestor. Bývam tu a stále je tam neporiadok, aj v okolí, problémy. Napríklad aj včera tam niekto bol, aj polícia tam chodievala a chodievala.

KAMILA

Podľa mňa to tu celé skultúrniť, začať s priestorom pred budovou, betónová schá-

traná plocha, ktorá bola ihriskom a pokračovať až tam. Upraviť zeleň, vytvoriť park, miesto pre oddych, spraviť tam príjemné miesto, s lavičkami, kam ľudia prídu, oddýchnu si. Budov je tu okolo dosť, aj zástavby, netreba zahusťovať.

IRENA

Pamätám sa, keď to bola materská škola a myslím, že pre tie deti by to bolo asi najlepšie. Bud'

materská škola alebo nejaké zariadenie pre starších ľudí, určite sem nechceme žiaden nový obytný dom, je to tu dosť nahustené už teraz. V súčasnosti sa tam schádza kde-ko, zneužívajú to na rôzne činnosti.

VERONIKA

Bývame neďaleko a ak sme uvažovali doma, čo s tou budovou. Premýšľali sme, urobiť

tam niečo čo chýba, napríklad tu chýba nejaké zariadenie pre choré, znevýhodnené, postihnuté deti, jedno zariadenie je dole na Lipského, no v tejto lokalite nie. Myslím, že by to bolo fajn.

Pýtala sa: Lucia Marcinátová
Foto: autorka